

ved at stille sig paa et Standpunkt, hvor de kunne sige sig selv, at der Intet kommer ud deraf, ialtfald ikke for Tiden, og, hvad Fremtiden i saa Henseende bærer i sit Skjød, er ialtfald kun ubestemt og tvivlsomt; kunne vi vinde et Fremstribt i den attraaede Retning nu, saa forekommer det mig, at det er heldigere og sikrere at tage det Visse, om end mindre end det, somme Herrer ønske, end at vente efter det Uvisse, som man ikke kan vide, naar det kommer, og om det kommer.

Søren Jørgensen: Jeg synes, at det ærede Medlem, der nu satte sig, var meget uklar med Hensyn til, hvorledes han vil stille sig til det Lovforslag, vi nu have til Behandling. Smidlertid anstillede han dog en Række Betragtninger over den Mængde Husmænd eller ubemidlede Folk, som nu helt fortrænges, men det forekommer mig, at han ikke behøver at være bange for disse, naar vi se hen til, hvorledes Valgene til Folkethinget ere. Jeg mener, at det er en uheldig Maade at tage Sagen paa, naar man saaledes inddeler efter Hartkorn og efter Gaardmænd og Husmænd; vi skulle efter min Mening se at komme bort fra den Ting og at ophæve alle de Skranker, som ere mellem de forffjellige Klasser, saa at de mange Klasser i Samfundet ikke skulle vedblive. Naar det ærede Medlem for Bornholm (Rosod) kom til at tale om, at der var Husmænd og Gaardmænd, saa tror jeg, at det vilde være heldigt, om vi ophævede Forffjellelsen mellem de mere Bemidlede og mindre Bemidlede og lod ogsaa de mindre Bemidlede faae Valgret og Valgbarhed, thi derved hævde vi den mindre Bemidlede op; idet han faar sin Ret, faae vi mere Agtelse for ham; men derved, at vi ikke give ham den fulde Ret, er det, at han mangen Gang bliver overset. Der er blevet sagt med stor Stykke, saavel da vi forrige Aar havde en lignende Lov til Behandling som nu idag, at der ikke er Trang til en udvidet Valgret. Jeg veed ikke, hvorledes det er paa andre Steder, men i den Egn, hvor jeg har hjemme, der føles den særdeles. Jeg har tidt og ofte set Gaardmændene gaa til Valg, medens Husmændene vare udelukkede og sagde: Idag ere vi ikke

værd at være med. De have saaledes følt, at de vare tilfidesatte, og dette finder jeg ikke heldigt; de have meget vanskeligt ved at gjøre sig fortroltge med den Tanke, at Forstanderen ligger i Formuen, at de, der have større Formue, skulle have bedre Forstand end den, der har mindre Formue. Var det saaledes, at de, der havde stor Formue, selv havde erhvervet den, saa var det en anden Sag, saa vilde jeg sige: Der er noget i denne Tankegang; thi, hvis de vare saa kloge, at de kunde selv skaffe sig en saadan Formue, saa var der Noget, der talte for, at de havde noget forud for dem, som have mindre Formue. Men saaledes stiller det sig ikke. Hvorfor give vi Friheden? Er det, for at det Onde skal komme frem? Nei, det er, for at alle Kræfter i Samfundet, saavel i de nederste, som i de øverste Lag, kunne komme frem. Vi have Behov, at alle gode Kræfter komme frem, og jeg tror ogsaa, at, naar vi give de mindre Bemidlede deres Ret, ville de søge Dplysning, thi med Hensyn til de Ting, som de ikke have med at gjøre, og som de kunne se, at de ikke kunne udrette noget rigtigt ved, skaffe de sig ingen Dplysning, og dette er jo modsat det, som Digteren synger om, at Frihed er Dplysningens Bugge. Jeg tror, at derved, at vi give Folk Frihed, anspore vi dem til Selvvirksomhed, og at, naar de mindre Bemidlede blive tagne med, ville de ikke nære den Mistillid, som de nu have, og de vilde ikke saaledes som nu, saa ofte tro, at det gaar urigtigt til. Vist er det ogsaa, at, naar vi give dem udvidet Frihed og Ret, ville vi derved bidrage til en bedre Ordning end hidtil med Hensyn til Besskatningsforholdene; naar de faae Leilighed til selv at tage Del med, saa ville de selv udtale sig og vælge dem, som kunne være deres Talsmænd, og det vil være til Gavn ogsaa med Hensyn til vore Besskatningsforhold. Jeg skal som Exempel nævne Toldbesskatningen. Er der ikke Arbejderen en blodig Aret ved Toldbesskatningen? Man siger, at han skal leve af Landets Frembringelser. Det gaar ikke an, mine Herrer, at sige saaledes. Vi kunne ikke betragte Arbejderen som en Maskine, som vi smøre efter eget Forgodtbefindende; vi maa ogsaa give ham Ret til at leve, og han maa